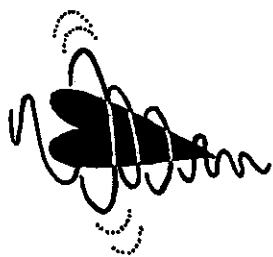

JAROSLAV
SEIFERT
NEJKRÁSNEJŠÍ
BYVA
ŠLENA

JAROSLAV
SEIFERT
NEJKRÁSNEJŠÍ
BYVA
ŠLEHÁ

PRAHA 1996
MLADÁ FRONTA

PÍSEŇ O LÁSCĚ

*Slyším to, co jiní neslyší,
bosé nohy chodit po plyši.*

*Vzdecky pod pečeti v dopise,
chvění strun, když struna nechví se.*

*Prchávají někdy od lidí,
vidím to, co jiní nevidí.*

*Lásku, která oblékla se v smích,
skryvající se v řasách na očích.*

*Když má ještě vločky v kadeři,
vidím kvěsti ruži na keři.*

*Zaslechl jsem lásku odcházet,
když se první rňí mých dotkl ret.*

*Kdo mé naději však zabránil
– ani strach, že přijde zklamání,*

*abych nekles pod tvá kolena.
Nejkrásnější byvá šilena.*

Milenci, večerní poutníci,
jdou ze tmy do tmy
k prázdné lavičce
a budí piáky.

Jenom krysy, které hnízí s labutí
na břehu rybníka a pod větvemi vrb,
je někdy vyděsí.

Klíčové dírky září na nebi,
a když je zastíne mrak,
to drží někdo ruku na klíče,
a oko, které chtělo spatřit tajemství,
dívá se marně.

- Já bych ty dveře otevřel,
nevím však které,
a pak se bojím, co je za nimi.

Ale už oba spolu padali,
a držíce se úzce v objetí,
v tom stavu beztíže,
potáceli se v křechách úžasu.

VERŠE O RŮŽI

Měl jsem ji na památku,
kdoš drahý mi ji dal;
pak hrst růžových plátků
jsem z okna rozsypal.

Ty tomu věříš? Nevím, snad!
A s touhle naději jdi spat.

Vlak je již v prudkém letu,
ach, bože, proč ten spěch?
A jeden z těchto květů
uvízl ve vlasech.

Ty tomu věříš? Nevím, snad!
A s touhle naději jdi spat.

Jsou lásky překrutné,
pak vzdycháš do dlaně.
A končívají smutně
tak jako v románě.

Ty tomu věříš? Nevím, snad!
A s touhle naději jdi spat.

A šmouhy tančí. Mají věnečky
z ptáčího trusu, rzi a sedmikrás
a jejich plášt
je z červánků pohaslých navečer.

Však ti dva s ústy na ústech
jsou dosud mimo svět
za dveřmi oblohy.

- Až budeš padat, pevně se mě drž
a neztrať šáteček.

Vždy musíš něco ztratit
a něčeho se vzdát,
je líp se nenavrátit
a jenom vzpomínat.

Ty tomu věříš? Nevím, snad!
A s touhle naději jdi spat.

JARNÍ DEN

Na travě ležím, všude květ,
vánek jde voňavým ložem,
bože, můj bože, to je let,
co jsem tu srdce ryl nožem.

Do bílé kůry vlhkých břiz
srdce jak poupatko růže.
Vrátit se? Ještě mohl bys,
nic však to nepomůže.

Z břízy strom už je vysoký,
však co se se srdcem stalo?
Tak něžné, droboucké před roky,
srdíčko okoralo.

Je - jak když osel na blátě
zanecha otisk svých kopyt.
Nědivěj se tak dojatě,
jak bys chtěl nepochopit!

Vzpomínka leti nad hlavou,
obrázek spatříš jen v míhu.
Hrál jsem si rukou váhavou
s knoflíčky u výstřihu.

To všecko je tak dávno už
a zbytečně ztrácet tu slova.

Vytáh jsem z kapsy rychle nůž
a nové rýl jsem tam znova.

PÍSEŇ

Věnečkem z bílinu a bolehlavu
ovine láska tvoji hlavu,
telefonní sluchátko
je černý květ a poupátko.

Haló, od propasti až k hvězdám
hledám svůj telefonní seznam,
pod kterým číslem je můj sen,
G H I J K L M N.

Snad sedí na terase,
kde právě obědvá se,
uprostřed hovoru
je slyšet cinkot příboru.

Snad sedí před zrcadlem
s vráskou na čele zvodlém,
je unavená, netečná,
a slova má jsou zbytečná.

Mít v srdci trochu shody
a chodit podél vody,
utišit krev svou horoucí,
být sám, jako jsou pavouci.

Vždyť v jejich lehké síti
je možno snít i mřítí,
byť si i vítr jimi hrál
v zákoutí starých katedrál.

JARNÍ POUŤ

Střelnice, houpačky a kolotoče
probudily časně zjara spáče.
Kde je má dýmka a mé zapalky,
půjdu si koupit fialky.

Na střelnici je lev a šňůry dýmek,
za pět minut hotov je můj snimek,
od polibků opuchlý mam ret,
co vám budu o tom vyprávět.

Lodky na houpačce mají jména:
Marta, Marie, Helena, Zdena;
miloval jsem v jiném pořadí,
na posteli, v mechu, v kapradí.

Osud rozhodil mi jinak kartu:
Zdenu, Helenu, Marii, Martu;
jméno patě nevíme;
pláči jí právě na klíně.

Každá přichází konec konců
zmuchlaná trochu od milenceů,
od polibků opuchlý má ret,
co mi bude o tom vyprávět.

POČITADLO

Tvůj prs
je jako jablko z Austrálie.
Tvé prsy
jsou jako dvě jablka z Austrálie.

Jak mám rád toto počítadlo lásky!

20

LEDOVÁ ORANŽÁDA

Na surrealistické výstavě v Paříži
prodávali ženské prsy
z hebké a pružné gumy.
Nevím proč, při té hojnosti.
Byly však jako živé.

Ostatně -

ty umělý slavičku
s perem a hracím válečkem,
melodie, kterou zpíváš,
je stále táž.

Něco mu rozhodně chybí,
říkali staří čínští rybáři.

Byl to rok smíchu a bezstarostí.
Nepamatuji se už, kterými dvěma ciframi
končil tehdy letopočet.

Sacré Coeur plulo pokojně v jarním povětrí
jako bílá velryba

se třípytíovým vodotryskem věže.

Válka byla dosud daleko,

Paříži,

na strach je ještě čas.

21

Smídám v kavárně pod plachtou
na bulváru Montparnasse
a proti mně k malému stolku
usedla usměvavá černoška
v bílém, řídké pleteném svetru
na nahém těle.

Byla tedy jen lehce obrněna,
a jen včelí pláství,
na jejímž dně
nektar byl tmavý.
Když u nás kvetou lípy,
bývá med jasně nazlátlý.

Rozum ovšem ruku přinutí,
aby zůstala bez hnutí
na operádle židle,
ale co s očima?

Nebe bylo modré,
Paříž se smála
a já poslouchal, jak kostka ledu
zvoni o její zuby.

Sotva však dopila
a led spadl na dno,
položila dva prsty na vlhké rty,
lehce je políbila
a pak je rychle vtiskla na mé čelo.

Hned poté vstala
a běžela ke vchodu metra,
odkud duněl vlak.

Ale dlaň měla světle růžovou
jako šípkové růžičky.

Ano, šípkové růžičky
někde u nás doma na mezi,
když je červen.

A bylo to v malé kavárně pod plachtou
na bulváru Montparnasse.

PÍSEŇ V DUBNU

Když na bledoučké jívě
vyrazí šedý květ,
vyjde si básník snivě
a prohlíží si svět.

Milostnou píseň skládá,
vítr rým nabízí mu,
a dívčí řádra mladá
chvějí se do rytmu.

Já nevím, co máš radši
na jaře zvečera,
poslouchám koncert ptačí
namísto Wagnera.

A místo orchidejí,
jen se mi usmějte,
kvítky tam nejdoleji
v blátivém pangejtě.

ČERVEN

Je horké letní odpoledne,
viny jsou věčně neposedné,
dotknou se břehu a jdou zase.
Spí dívka, nebo usmívá se
na kolemjdoucí jedním okem?

Já nevím, ale nad potokem
spletly dvě vázky pružná křídla.

Ach, proč mě tenkrát nepobídla!
Přimhuřujíc své dlouhé řasy,
možná že tehdy myslila si:
jde kolem, v duchu říká - kdyby,
a nakonec mě nepolíbí.

MEZI ŘÁDKY

Milión sto tisíc milostných psaní
svobodných dívek a vdaných paní
- včera jsem napsal o pňnoci
miliónté stétisící první
a bylo mi jak po nemoci.

Na kávovou lžičku třikrát denně
lék užíval jsem umíněné,
láska však, zdá se,
je smrt v krásné masce.

Milión dvakrát sto tisíc básní,
to se lidé utěšují, když blázní,
napsal jsem dneska
milióntou dvakrát stotisící první,
a není hezká.

Kdybých tě viděl nahou na dně vany
s koleny v těsném semknutí,
tvé tělo by se podobalo psaní
uprostřed s černou pečeti.

Milión třikrát sto tisíc telegramů,
celou noc plakal jsem na otomanu,

srdička zvonků na telegrafním drátu,
vlaštovky štěbetají do aparátu
a chystají se do Itálie.

Miliónový třikrát stotisící první telegram:
Usměj se na mě, umírám!

VEČERNÍ SVĚTLA

Ve kterém slovníku a na které stránce
našel bych něžná slova lásky,
neboť nejsem básníkem a nastala noc
uprostřed světla stříbrné křížovatky.

Auto, lišaj, noční měra, tykadla světla,
černý koberec noci, srpek mezi hvězdami.
Hodiny zpívají noc. Před tebou kdybych klečel,
svou podobu vtisknu ti do dlaní.

Rozeprni ruce a dlaně, anděl rozpíná křídla,
žluté světlo lampy na stole a dvě židle,
svá ústa polož na mou tvář, abys u mne byla,
políbek dlouhý jako píseň, záclony bílé.

Krajkami polštářků díváme se do ulice,
auto, lišaj, noční měra, stříbrné křížovatky.
A dítě, třetí hvězda lásky, usíná na kolébce.
Zpíváš, hladíc rukou jeho bílé vlásky.

Láska je modlitba vyslyšená v tuto chvíli,
svět ztrácí se pod očima jako obraz v kímě.
Sevřím mne k sobě, anděl sám sebe svírá křídly,
rozkoší očí zavíráme a neslyšíme.

Výkřiky světla zazněly jako bouře v dálece,
sametový stín tvého profilu padl na moji ruku.
Ve kterém slovníku a na které stránce
našel bych slova lásky, hodná muže:

Měsíc, havran a růže.

STUDENÉ JARO

Je ještě v mlhách, když je časné,
a v kouřích okno milené,
mluju, sním a píšu básně.
A ty ne?

Pro milence to hrozná zkouška,
krok jara je tak pomalý,
jen schovej svoje rubinová ouška
do šály.

50

PÍSEŇ S REFRÉNEM

At jsou to karty
nebo horoskop,
at s čarou ruky
něžný prst jen hrá si

jak se strunami,
na nichž není stop
po písničkách, které
zasypaly časy:

i s hřebene líbal bych,
i s hřebene tvoje vlasy.

Když karta kartu
v prstech políbí,
není to útěk,
jímž se člověk spasí,

když oči spatří
vše, co chtěly by,
hned spadne závoj
přes obličej krásy.

I s hřebene líbal bych,
i s hřebene tvoje vlasy.

51

DÍVCE, KTERÁ BYDLÍ
U HRBITOVA

Žárím na anděly a na všechny kříže,
poslouchají tě, když sedneš k pianu;
žárím na anděly, letí k oknům blíže,
když jdeš večer spat či vstáváš po ránu.

A pak žárím na ty nebožtíky v hrobě,
v jejichž hlavách vidíš svíčky zhasínat,
že tak blízko mají všichni k tobě
a tak blízko tebe mohou spát.

KRÁLOVSKÝ LETOHRÁDEK

Ještě dnes se tu tančí.
V arkádách
podávají si sloupy ruce
a drží jeden druhého kolem krku.

A kde jsou písně?
Domluv piákům,
když fontáně se nechce.
Zdá se, že by měli přiletět slavíci,
ale ti zpívají jen v noci.

A v noci sem chodívá měsíc,
aby sesbíral perličky,
když přetřhla se šňůrka
nejkrásnější dívce z Prahy.

A to jsi ty!

ROZHOVOR

Líbal jsi mne na čelo či ústa,
nevím
- zaslechla jsem jenom sladký hlas
a tma hustá
obklopila úžas polekaných řas.

Na čelo jsem políbil tě v spěchu,
neboť omámila mě
vůně tvého proudícího dechu,
ale nevím

- zaslechl jsem jenom sladký hlas
a tma hustá
obklopila úžas polekaných řas,
líbalas mne na čelo či ústa?

PÍSEŇ NAVEČER

Kdopak je vlastně
šťastný na světě?
Pojď, zavřem okno,
shrnem záclony
a budeme si vyprávět,
co ty a já.

Když mi však dovolíš,
dám hlavu na tvůj klín
jak před léty.

Ty opět řekneš: spi,
vždy jsi to říkala.
Já dělával, že spím.

Což bylo možno spát,
když vlna klína
prudec odnášela
mé oči přivřené
daleko, bůhvíkam,
a blízko ke tvým rtům?

Já mival tě rád strašně
a snad až přespříliš.
Jsou však i větší vášně,
kterými zešílíš.

Kterými zešílíš,
ach, to jsou věci známé.
Neboj se ke mně blíž,
má iluze, můj klame!

Má iluze, můj klame,
já líbal proto tě,
že se snad neshledáme
již v tomto životě.

Jak ten, který se kácí
v řemeni padáku
a již se nenavrací
nazpátek ke vraku -

Nazpátek ke vraku,
bez vůle, v polospánku,
a letí k zázraku
jak s křídlem na opánku.

Jak s křídlem na opánku
a v náruč někomu.
Zavírám tuto stránku
dvanácti pantoumů.

Dříve než oschne těch pár polibků
na čele

a tu a tam,
schýlíš se, aby ses napíla
stříbrné vody zrcadla,
a nebude-li se nikdo dívat,
dotkneš se rty svých úst.

Je čas, kdy rychleji, než běží prsty,
po sochařské hlině,
nedočkavá krev ti modeluje
tvé tělo zevnitř.

Možná že uchopíš do dlaní
své mladé vlasy
a pozvedneš je nad ramena,
aby se podobaly spíš dvěma křídům,
a rozběhneš se prudce před nimi
až tam,

kde blízko před očima
a hluboko až na dně vzduchu
je veliké, strmé, znepokojující
a sladké nic,
které se třeptá.

TANEC DÍVČÍCH KOŠIL

Dvanáctero dívčích košil
se suší,
květinové krajky na prsou
jako kružby v oknech chrámu gotického.

Pane,
opatruj mne ode všeho zlého.

Dvanáctero dívčích košil
je láska,
hra nevinných dívek na slunečném trávníku,
třináctá košile, pánská,
je manželství,
které končí nevěrou a ranou z browningu.

Vítr, který proudí košilemi,
je láska,
sladké povětrí, jež obklopuje zemi,
dvanáctero povětrných těl.

A těch dvanáct dívek ze vzduchu
tancí na zeleném trávníku,
vítr něžně těla modeluje,

78

ňadra, boky, důlek na břichu,
otevřte se rychle, oči moje.

Abych jejich tanec nepřerušil,
kles jsem zlehka pod kolena košil,
a když některá z nich upadla,
lačně jsem ji vdechl mezi zuby,
kousaje ji přitom do ňadra.

Lásko,
kterou vdechujem a jíme,
zklamání,
o kterém všichni smíme,
lásko,
která potkáváš nás všady,
nic
a všechno dohromady.

Ve století páry, elektriny
máme radši bary nežli křtiny,
láska se dnes do pneumatik pumpuje.
Romanitice lásky je již odzvoněno,
neplač, neplač, hříšná Magdaléno.

Víra, motocykl, naděje.

79

LÁSKA

Umírající choleroi
vydechují vůni konvalinek.
Vdechující vůni konvalinek,
umíráme láskou.

96

KVĚTEN

Ó stromy v rozechvěném háji,
už do vás nožem vyryvají
srdíčka, data, monogramy
chlapeci se svými milenkami.

Zelenou krví opláčete
tu ránu v kofe. Všechno kvete,
i láska, jak se v písni zpívá.
Ach, lásko, lásko proměnlivá,
jak býváš někdy překrutná.

Já vím, mé stromy, pomsta chutná!

97

MÁCHŮV MÁJ

Karlu Janskému

Když kvete strom, tu závrať jamích srázů
probouzí hrdličky
a srdce studené jak listí zimostrázů
svírá sen pod víčky.

Je pozdní večer, máj, a báseň, sestra rodná,
zaštká ti do ucha,
stůj, slovo, ať ta chvíle nerozhodná
tak rychle neprchá.

Ať ještě jednou v čas ten krásu snuji,
po někom vzdycháje,
a je-li nějaká, ať ještě obejmú ji,
když jistě smutná je.

V přeliblezný ten čas, který jsme milovali,
ať zazní veršů spád,
jsem beztoho jen stín, a ještě opěšalý,
v pozadí barikád.

Jen jednou jsem spatřil
slunce tak krvavé.

A pak již nikdy.
Zlověstně padalo k obzoru
a zdálo se,
že někdo rozkopl dveře pekla.
Ptal jsem se na hvězdárně
a vim už proč.

Peklo známe, je všude
a chodí po dvou.

Ale ráj?
Možná že ráj není nic jiného
než úsměv,
na který jsme dlouho čekali,
a ústa,

kteřá zajeptají naše jméno.
A pak ta krátká závratná chvíle,
kdy smíme rychle zapomenout
na to peklo.

Noc, majitelka tmy,
vylévá z nebe kvapem červánky
jako krvavou vodu,
ve které probodnut byl Marat
dýtkou krásné plavovlásky,
a počíná od lidí odtrhávat
jejich vlastní stíny,
jako krejčí odtrhává rukávy,
když zkouší sako.

Všechno tu na světě již bylo,
nic není nového,
ale běda milencům,
kteří nedovedou v každém políbku
objevit nový květ.